

Stavovi hrvatskih političkih stranaka o TTIP-u (dio 3/3)

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2015/7/3 11:21:00

Tema TTIP (Partnerstvo za transatlantsku trgovinu i ulaganja) rijetko je prisutna u našim medijima. Još rjeđe se moglo čuti – pročitati što o tome misle naše stranke. Prvi puta o tome su se morale očitovati u sklopu rasprave i Interpelaciji o radu Vlade na tu temu. Kako bi javnost mogla imati uvid u te stavove objavljujem neautorizirani tekst fonogram saborske rasprave.

Interpelacija o radu Vlade Republike Hrvatske u svezi s njezinom ulogom u postupku pregovora Europske unije i Sjedinjenih Američkih država o sklapanju partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (srijeda, 1. srpnja 2015.)

DRAGICA ZGREBEC: Dragutin Lesar, u ime predlagatelja.

DRAGUTIN LESAR: Imao sam iskrenu namjeru javiti je još na kraju svih rasprava međutim nakon ove rasprave u ime predlagatelja i svih potpisnika moram se javiti za riječ.

Prvo, želim konstatirati da mi je izuzetno žao što ministrica vanjskih poslova je imala više povjerenja u zastupnika Kolmana pa mu je dala pravo da referira o sadržaju TTIP-a što uopće nije predmet interelacije ni rasprave, nego u gospodina Klisovića. Sadržaj TTIP-a nije predmet interelacije, ni u jednom dijelu, ali u svojem uvodu rekao sam da æu o njemu oprezno govoriti sa upotrebom riječi navodno tako dugo dok je ispregovarani dio ili ono što Europarlament je nazvao konsolidirani tekstovi tajnim.

Kolega Kolman da ste pročitali zaključke koji se u interelaciji nude onda bi vidjeli da prva točka glasi sljedeće: "Zadužuje se Vlada Republike Hrvatske da u roku od 30 dana Hrvatskom saboru dostavi cjelovito Izješće o aktualnom statusu pregovora o TTIP-u koje æe uključiti prikaz svih dosad definiranih stajališta Vlade RH o svim dosad održanim krugovima pregovora i rasprava u okviru vijeća s posebnim naglaskom na mehanizme .../Govornik se ne razumije./... ad hoc arbitraže te stajališta o opsegu sporazuma s obzirom na javne usluge i javnu nabavu."

Dakle, prvom točkom zaključka željeli smo dobiti upravo to da ovlaštenu predstavnik Vlade najprije u pisanom materijalu a onda i u uvodu pred Hrvatskim saborom iznese sve informacije u svim dosad održanim krugovima pregovora sve ono što je Vlada kao specifične hrvatske interese zastupala u tijelima EU temeljem službenih, a ne privatnih informacija nekih koji su privilegirani pa nešto više od toga mogu znati i kako bi onda otvorili raspravu ne samo u Hrvatskom saboru nego što je drugi cilj tu komunikacijsku strategiju dobiti što prije i takve informacije davati građanima Hrvatske. To je cilj ove interelacije. I nema nikakvih populističkih frazetina ni u interelaciji niti sam ih koristio u obrazloženju.

Vi ste svojim pristupom povrijedili zdravu pamet 2,5 milijuna građana Europe koji su potpisali takav zahtjev otvaranju javnosti i javno učenjem pravom pristupa tim informacijama. I završno, ja vas moram podsjetiti da je Europski parlament u 62 točki preporuka Europskoj komisiji, koje doduše nisu

usvojene ali su bile u pripremi, napisao i sljedeće, da pretvore napore za transparentnost u sadržaju praktične rezultate između ostalog postizanjem pozitivnog dogovora s američkom stranom kako bi se poboljšala transparentnost uključujući pristup zastupnicima u Europskom parlamentu svim dokumentima uključujući i konsolidirane tekstove.

Europski parlament je ove preporuke pripremio za Europsku komisiju. Pa ako u Europskom parlamentu Europskoj komisiji preporučuju dajte i Amerikance pritisnite i olabavite u toj tajnosti, dajte te konsolidirane tekstove na uvid, a predsjednici parlamenta u travnju u Rimu su rekli ne samo članovima Europskog parlamenta nego i članovima nacionalnih parlamenta ovo treba učiniti dostupnim. To piše u izvještaju koji je predsjednik Sabora Leko dostavio u klubove zastupnika. Zaključci konferencije predsjednika parlamenta članica EU.

I svaki pokušaj dolaska do Poslovnikom propisane forme kako otvoriti raspravu o sadržaju TTIP-a to je prva točka zaključka. I ako ova interpelacija bude prihvaćena i taj zaključak onda će tek Sabor o sadržaju TTIP-a razgovarati. Ja sam mislio da je to svima jasno. Nakon ove rasprave vaše moram zaključiti da ste vi interpelaciju doživjeli kao želju za raspravu o sadržaju TTIP-a.
... /Upadica Zgrebec: Kolega privedite kraju./...To je prva točka zaključka.

DRAGICA ZGREBEC: Mladen Novak, replika.

MLADEN NOVAK: Hvala lijepo. Pa kolega Lesar počeli ste, odnosno u jednom dijelu svoje rasprave ste spomenuli zaključke koje ste ponudili. I mi smo ih isto tako potpisali. I u tim zaključcima, odnosno konkretno u prvom zaključku tražite da predstavnik Vlade iznese stavove RH odnosno da ih predoči koji su stavovi RH bili vezani uz to. Pa ja vam mogu odmah reći sudeći na dosadašnje iskustvo pročitajte si stavove Njemačke vlade pa ćete znati koji su stavovi Hrvatske vlade. Jer mi još dosad nismo imali svojih stavova koji su se razlikovali uglavnom od stavova Njemačke vlade. Lijepo je da dobacujete, vjerojatno ste sad došli od nekud pa onda imate razloga za dobacivanje. Ali moj stav se sigurno neće promijeniti o tome.

Kad god je guranje na ovakav način ovakvih ugovora onda je definitivno dokaz da je u pitanju korupcija političkih elita. I neće me nitko uvjeriti da to nije tako. Tim prije što ide tolika tajnovitost da ulazimo malte ne u sobu u kojoj ćemo morati biti rendgenom pregledani da ne bi šta slučajno unesli ili iznesli .../Govornik se ne razumije./... je svojevremeno rekao stoput ponovljena laž postaja istina, tako i ovo sad. Iz dana u dan ćemo ponavljati da je to sve dobro, za nas će to bit dobro, to je u našu korist, pa jednog dana to možda postane i istina a mi to okusimo na vlastitoj koži u sasvim drugačijem obliku.

DRAGICA ZGREBEC :Kolega Lesar? Ne.Igor Kolman replika.

IGOR KOLMAN: Zahvaljujem poštovana potpredsjednice Hrvatskog sabora.

Uvaženi kolega Lesar, niste vi krivo procijenili, ja sam zaista upotrijebio ovu raspravu da govorim o sadržaju sporazuma. O interpelaciji sam u nekoliko rečenica rekao ono što je ja mislim i očekivano da ću ja u ime kluba HNS-a reći a to je dakle da se ne slažemo s procjenama iz te interpelacije i da podržavamo način na koji Vlada radi u tim pregovorima. Ali ono što, i namjerno sam iskoristio ostatak vremena da govorim o onome što se meni čini i nama čini kao moguća prednost sporazuma jer mi se čini da je ova cijela rasprava i ova cijela interpelacija isto kako i u slučaju rasprava koje smo imali jutros, dakle o istraživanju Jadranu i ugljikovodicima, isto kao u slučajevima outsourcinga, autocesta i svega onoga drugoga da se zapravo uzima jedna tobože tehnička formalna stvar da bi se pokrenula rasprava kroz koju se onda meritum stvari prikazuju u krajnjem negativnom svjetlu. I činilo mi se da je i ovdje to slučaj ili namjera, ili ako nije namjera da će se pretvoriti u to i zbog toga sam većinu

svog vremena iskoristio da govorim pozitivno o TTIP-u.

DRAGICA ZGREBEC: Dragutin Lesar odgovor na repliku.

DRAGUTIN LESAR: Uvaženi kolega Kolman, sve što ste o TTIP-u rekli tobože da hrvatska javnost zna, a sad možete zamisliti oko milijun ljudi nas gleda, dolje je 200 novinara koji piše izvješæe, doživio sam iskljuèivo kao vaše dodvornièke frazetine.

DRAGICA ZGREBEC: Nisam razumjela kakve frazetine?

DRAGUTIN LESAR: Dodvornièke.

DRAGICA ZGREBEC: U ime Kluba zastupnika SDP-a kolega Daniel Mondekar.

DANIEL MONDEKAR: Uvažena potpredsjednice Hrvatskog sabora, uvažene kolegice i kolege, gospodine Klisoviæ, suradnici iz ministarstva, predstavnici NGO sektora ja æe se držati u svojoj raspravi zakljuèaka i onog što slijedi nakon zakljuèaka gdje je na kraju krajeva interpelacija ulazi nešto malo dublje u ono što su tri stupa samog TTIP-a i dio onih podruèja, dvadesetak podruèja i desetak industrija koje se zasebno pregovaraju unutar ovog sporazuma.

Pa prije svega treba jasno reæi da je važno raspravljati. Pa hvala Bogu da je važno raspravljati o ovakvoj temi. Ova tema je i ovaj ugovor je jedna od kljuènih inicijativa Europske komisije, ona æe gotovo sigurno ovakav jedan ugovor obilježiti kao što je kolega Jandrokoviæ rekao a i kolega Kolman i neki prije na srednji rok jednu cijelu generaciju. Jednim djelom se zato i takav ugovor radi između dviju najbogatijih ekonomija na svijetu. Da se na kraju krajeva stvori i platežno najmoænije jedinstveno tržište na svijetu barem do 2050.godine kada æe vjerojatno samo Afrika imati dva puta više stanovnika nego Kina i Indija zajedno, no što zapravo se jednim djelom i veæ sada priprema.

Naravno da je važno raspravljati i važno je raspravljati ovo i na odborima i važno je raspraviti i na plenarnoj, to je istina. I da ste malo pratili neke stvari koje su se u ovom Saboru radile znali bi da je Odbor za europske poslove Hrvatskog sabora ovu temu otvorio prije više od godinu dana i nastavio raspravljati ovu temu dosada valjda pet, šest puta. Imali smo dva saslušanja sa kolegom Klisoviæem i prva sjednica Odbora za europske poslove veæ krajem osmog poèetkom devetog mjeseca bit æe deseti krug pregovora.

Imali smo dvije velike javne konferencije o TTIP-u i imat æemo još jednu. Vjerojatno odmah nakon saslušanja æe iæi još jedna konferencija gdje dugujemo i javnosti i sindikatima i NGO sektoru da se nastavi raspravljati. Imali smo takoðer bilaterale javnog otvorene sa prijateljima iz Velike Britanije, Njemaèke, Francuske, Maðarske da razmijenimo stavove oko samog TTIP-a.

Dakle, u Odboru za europske poslove ova tema se itekako raspravljala i da bila je javna. Zadnja konferencija èiji ste cijeli info paket mogli dobiti na raspolaganje koje smo složili sa kompletnim podsjetnikom, sa zadnjim krugom pregovara, sa svime što smo mogli skupiti pa i sa stajalištima organizacija civilnog društva dan je zastupnicima i nikakav stav nismo zauzimali upravo zato što deveti krug pregovora je, nije sam poèetak, ali nije baš ni da je veæ visoki stupanj pregovora i da veæ sad znamo nevjerovatnu stvar kod kojega hitno treba raditi ...

Ja neæu govorit vam o tome kakva je metodologija pregovora, nema svrhe govoriti ko vodi pregovore u ime Komisije, niti ta cijela ponuda, lista kako i na koji naèin radi amerièka i europska strana. To možete naæi, a zašto možete naæi je isto jedan od kljuènih razgovora, jedan od kljuènih

pardon toèaka.

Jer prije godinu dana nekakvih 14 mjeseci i ovaj Sabor kao i ova Vlada su se uključili u inicijativu pritiska na Europsku komisiju da hoæemo informacije.

To što danas imate na GD trade Europske komisije jako puno informacija o TTIP-u je zato što je to netko odradio. I mi smo se za to borili i mi kao mali hrvatski Parlament je radio pritisak i na Europsku komisiju i na europske institucije zajedno sa našim prijateljima iz Europe da se što transparentnim uèini ovaj pregovor. Jer kada je bio prvi naš razgovor o TTIP-u bio je sa kolegama iz SAD-a kada zaista je bilo teško prièati o bilo èemu o ovome ugovoru i kada je toliko toga bilo na stolu i kada je puno više strahova i polu informacija kojih je by the way bilo i danas ja se isprièavam, bilo i danas u raspravi prije godinu i nešto dana to je bilo jedino to, kada je Sabor krenuo u raspravu o TTIP-u.

I meni je drago da danas raspravljamo ali ja pozivam sve vas da se uključite i u nastavak rasprave o TTIP-u, ali i da pratite neke druge inicijative EU koji su pak vezane i uz ovaj ugovor.

U petak ujutro odbor æe imati konferenciju o ... /Govornik govori engleski./ ... jedinstvenom digitalnom tržištu gdje æemo i otvoriti sa Vladom i Europskom komisijom i prièu o audiovizualnoj djelatnosti i TTIP-a gdje smo pritiskali povjerenika Navraèiæa da nam kaæe kakav je stav Europske komisije o tome. kao što smo prije tri tjedna imali 3 ili 4 odbora raspravu o GMO i gdje je GMO i TTIP bio èetvrtina ukupne rasprave i upravo zato da bi pojasnili neke informacije o kojima danas su išle poluinformacije, neistine ili poluistine. Ali opet s druge strane strahovi koji su bili prije godinu i nešto dana.

E sada ovako, transparentnost je zaista kljuèna bitka i uvijek æe biti takva bitka. ... /Govornik govori engleski./ ... da svi smo èitali barem koji pratimo, èitali smo izvješæe londonskog ... /Govornik govori engleski./ ... koji je radio prvi taj utjecaj procjenu uèinka TTIP-a sa tih 500 i nešto eura po obitelji. Naravno da je to jedan prosjek, naravno da je to bilo prije ugovora i naravno da kada je ugovor gotov svaka država èlanica za svaki ovaj stup za svaku industriju koja se raspravlja i svaka ta 24 poglavlja æe morati napraviti procjenu uèinka propisa.

I jedan od zakljuèaka naše konferencije je bilo da hoæemo procjenu uèinka i da tu procjenu uèinka želimo raspraviti u Hrvatskom saboru, dobiti je kao dokument u Hrvatski sabor i na kraju ona mora biti kljuèni jedan od dokumenata kada æe ovaj Sabor glasovati o ovom ugovoru ... /Govornik se ne razumije./ ...

Nacionalni parlament mora ratificirati ovaj ugovor ukoliko æe se zaista raditi o mješovitom ugovoru, a kako stvari stoje hoæe i to se mora raspraviti u Saboru.

I tu odmah dolazimo do neèega što danas o tome se nije puno prièalo, a to je da TTIP kakav god da bude on æe vam biti uvaæene kolegice i kolege, najmanji zajednièki nazivnik i to je ono što dobivamo iz informacija koje razgovaramo sa drugim nacionalnim parlamentima. Jer naravno kada vam doðu kolege iz Malte i kaæu ispod ovog ne idemo, kada vam doðu kolege iz Maðarske i kaæu ispod ovog ne idemo, kada vam doðu kolege iz Velike Britanije i kaæu nama nikako ... /Govornik govori engleski./ ... ne dolazi u obzir, naravno da sve to ajmo tako da se izrazim, ispada iz igre.

Nema nacionalni zdravstveni sustavi da idu u ovaj ugovor, nema da vam ide kvaliteta hrane u ugovor i naravno da æe na kraju ugovor biti ono što æe imati zajednièki, najmanji zajednièki nazivnik 28 država èlanica koje æe ih morati ratificirati u svojim nacionalnim parlamentima. I to æe biti TTIP na kraju i to su veæ najavili Britanci zbog svojih interesa koji imaju u prehrambenoj industriji, to su rekli i Nijemci zbog svojih interesa u autoindustriji ICT, itd. Dræave su jasno rekla ispod koje razine ne idu i Europska komisija se u konaènici toga i mora dræati.

Ja æu sada da ne govorim o tri stupa neæu govoriti ni o brojkama tko ima kakvu korist, koliki je uvoz-izvoz, prvi neki mali ... /Govornik govori engleski./ ... su napravljeni, radila je Hrvatsko udruženje izvoznika je radilo jer ako se ukine carina i ako se ukinu administrativne barijere koje su sa ameriæke strane u prosjeku nekakvih 5% plus 20% administrativnih barijera znaæi 25%, a sa europske strane oko 15%-ak kada se izraèuna prosjeèna carina i administrativne barijere u obliku razlièitih tarifa onda vi možete vidjeti na sadašnjem hrvatskom izvozu i ameriækom uvozu kolika je vrijednost toga. Evo to je to. To se napravilo jer to se zna da neæe biti carine i neæe biti tih tarifa i te brojke vam variraju od 100 milijuna kuna do 500 milijuna kuna na hrvatski izvoz i 60 milijuna do 250 milijuna kuna na ameriæki uvoz, kako je radilo udruženje naših izvoznika.

Ali da malo neke strahove sada dohvatimo se u zadnjih pet minuta iz razloga što je ovaj pregovor work in progress, pregovara se. 10.krug æe biti za dva tjedna i mi æemo vjerojatno još nekoliko krugova morati proæ prije nego što æe u konaènici procjena uèinka se moæ poèeti kvalitetno raditi.

I to je poanta zašto interpelacija ima jedan omanji problem, za 30 dana æe završiti 10.krug pregovora i imat æemo približno iste informacije koje imamo i sada.

Dakle poanta je u tome da trebamo prièekati još par krugova pregovora da poønemo raditi Studiju procjene uèinka, par krugova u smislu da vidimo kada se uæe u regulatornu suradnju u sljedeæih par krugova što æe se dogoditi i što æe biti u konaènici ispregovrano.

Odakle informacija na kraju krajeva?

Prvo se komisija je zaista otvorila što više moæe ali u razgovorima sa drugim nacionalnim parlamentima izmjenjuju se informacije, ima ih dosta. I zato je vrlo bitno dohvatiti se par tema, A) GMO, koji godinama, mislim godinama, isprièavam se, godinu dana se vrtio kao prièa. Europska pravila vrijede. A europska pravila su takva da omoguæavaju Republici Hrvatskoj da kaæe Croatia je GMO free country, toèka. Ameriækoj strani to nije drago, izrazila je veæ negodovanje zbog toga što jug Europe æe ostati GMO free. Ali æe ostati.

Idemo dalje, prehrambena industrija. Da, nama ne odgovara pitanje klorirane piletine, niti hormonizirane govedine. Njima ne odgovara oparena piletina jer oni kaæu, gledajte naš klor uništi sve bakterije a vaša piletina doæe sa salmonelom. O.K. off the table. Što neæe biti dogovora neæe biti na stolu.

Ajmo dalje, ono što je predsjednik Europske komisije jasno rekao i dræave èlanice podræale, data protection, pogotovo nakon afere Snowden, nije stvar pregovora. Dapaèe opet æu ponoviti ovaj petak prièamo o digital single marketu. Doðite jer digitalno træište koje Europa stvara imati æe tzv. cloud Europe i big data analytic Europe. Europa æeli i hardverski i softverski se odvojiti od Sjedinjenih Amerièkih Dræava. Ni to kolegama u Americi nije drago. Ali to je naše pravo da tako radimo jer nemamo povjerenja u ono što se dogaða pogotovo famozni safe harboring u kojem naši podaci odu preko atlantika, obrade se, jer je to zakonito tamo, vrata u Europu i tu se koriste u komercijalne svrhe.

Dakle to je nešto što za nas ne dolazi u obzir kao ni GMO, kao ni bilo kakva loša hrana. To su naprosto odreæeni strahovi o kojima treba otvoreno govoriti. I još jedan u zadnjih, evo par minuta famozni investor to state dispute settlement, znaèi odnos investitora i dræava. Da, kao što znate od one prve prièe danas èekamo da vidimo i rezolucije Europskog parlamenta koji æe vjerojatno biti veæ ovaj mjesec. I da, èekamo da vidimo i famozni amandman 115. i veæ sada se promijenio stav. Komisija je veæ izašla sa novim prijedlogom i u ovom trenutku imamo dva, dva prijedloga kako riješiti

tu prièu.

Jedan prijedlog kaže, idemo prvo sa ad hoc arbitražom dok ne postavimo stalni sud nezavisnih eksperata koji se, èuva ih se od sukoba interesa. I drugi prijedlog koji kaže ne, uspostaviti æemo nezavisni sud ali do tada æe suditi nacionalno zakonodavstvo. To su prijedlozi sada, daleko od onog prvog prijedloga o kojem se prièalo.

I zato on što ja podržavam danas u interpelaciji da prièamo i na plenarnoj sjednici. Ono što je SDP obeæao na sjednici Odbora za europske poslove da æemo nastaviti saslušanja sa kolegom Klisoviæem koji predstavlja Republiku Hrvatsku u pododboru za trgovinu unutar Odbora za vanjsku politiku. I on predstavlja nas u tim pregovorima i dolazi nam redovito u Sabor i obavještava Sabor. Jednako tako raspraviti æemo i o studiji procjene uèinka i raspraviti æemo o samom ugovoru kada æemo ga iæi ratificirati.

Ja se zahvaljujem, neæu više dužiti nego æu vas sve pozvati da kada raspravljamo o inicijativama koje Europska unija šalje u države èlanice a da pri tome horizontalno su povezane ili mogu biti povezane sa ovim ugovorom da svi vi koji ste zainteresirani sudjelujete.

Još jedanput, u petak je prva sljedeæa vezana uz digitalno tržište Europske unije. I ja vam se svim zahvaljujem.

DRAGICA ZGREBEC: U ime Kluba zastupnika HDSSB-a, kolega Boro Grubišiæ.

BORO GRUBIŠIÆ: Hvala lijepo poštovana potpredsjednice Hrvatskoga sabora, gospodine zamjeniee ministra sa suradnicima, kolegice i kolege zastupnici.

Slušajuæi kolegu Mondekara rekao bih da mi je malo pao kamen sa srca. Naime, nisam ja nikakav protivnik dakle ovog sporazuma TTIP ili TTIP, kako god hoæete, kako se naziva, nego li sam za èiste raèune i èist odnos Republike Hrvatske, suverene države, èlanice Europske unije koja bi trebala ili koja bi svojim, u svom pregovaraèkom procesu u svezi provoðenja ovoga sporazuma zauzeti i jasan i glasan svoj stav da se èuje.

A s obzirom da smo evo imali priliku od kolege Mondekara i neke stvari i èuti kako su se odvijale u tih 9 krugova pregovora a da su, da je vrlo malo informacija curilo pogotovo u javnost ili u širu javno, jasno, te da su dio, odnosno da je taj sporazum bio obavijen, i po medijima se naravno provlaèilo velom tajne, tajnosti pregovora, tajnosti dogovora, te da su stalno dolazile informacije a evo i sam gospodin Mondekar kao predsjednik Odbora za europske poslove je priznao da se veæ godinu dana povlaèi pitanje GMO-a, te hormonski da kažem uzgajane govedine te klorirane piletine itd..

Dakle godinu dana se i ne znam u koliko krugova provlaèila ova tematika. Jasno da je hrvatska javnost bila uznemirena sa time. I ne treba ni zamjeriti što je bila uznemirena s time.

Nadalje, kako se naziva odnos investitora i države je takoðer nešto što zabrinjava sve u Hrvatskoj a naravno trebalo bi zabrinuti i Hrvatsku državu jer se radi o prijedlogu, o prijedlogu ne kažem o zakljuèku, da se radi o arbitraži izvan države, izvan državnog zakonodavstva i da naèin na koji se formira taj sud od tri èlana kako je netko veæ prije govorio može i s obzirom na iskustva koja postoje kod tužbi pojedinih korporacija ili investitora kako netko to lijepo naziva prema državama koje sada, bio je primjer Ekvadora koji je platio 2 milijarde dolara kazne zato što je neka naftna tvrtka dobila parnicu protiv Ekvadorske države, Republike Ekvador.

Nadalje, postoje druge tužbe. Evo Egipat je tužen zato što je donio Zakon o poveæanju minimalne plaæe pa onda kompanije koje rade u Egiptu zapravo imaju poveæane troškove. Zbog poveæane minimalne, ne opæe plaæe ili prosjeène plaæe nego minimalne plaæe. I ima niz drugih, Phillip Morris je tužio Urugvaj i Australiju zbog donošenja zakona protiv pušenja. Dakle suverena država

doneše zakon protiv pušenja, a onda te tuži duhanska industrija valjda za smanjenje dobiti, ako je došlo do smanjenja stope incidencije pušaèa i pušenja u toj državi.

I kaŹem da sad ne nabrajam druge sporove koji su nastali između investitora i između korporacija velikih i država. Da ne govorimo o firmi, ajd sad reæi æu ime, mislim kad smo veæ tu i razgovaramo oko obitelji, a i nema nas više, dakle o firmo Monsanto koja je zagovaratelj i veliki proizvođaè GMO sjemena i GMO hrane u svijetu. I onda podatak o tome da amerièka strana traŹi da se ne deklarira ono što je GMO, dakle da ne piše a sada u našem zakonodavstvu je to propisano, dakle u hrvatskom zakonodavstvu, onda to naravno uznemirava hrvatsku javnost.

I zato je i ova interpelacija nastala da vidimo, kako reèe sam kolega Lesar, što je to Hrvatska Vlada u pregovorima u tih 9 krugova uèinila kako bi zaštitila i kako bismo mi vidjeli na koji naèin funkcionira naša pregovaraèka delegacija, pozicija u Europskom parlamentu, u Europskoj komisiji, u Europskoj Vladi, kako bi znali kako æe izgledat na kraju taj TTIP, što æemo mi od tog TTIP. Meni je drago èuti da æe biti i poveæana ulaganja, investicije, iako kako kaŹu kod nas postoji antipoduzetnièka ili antiinvesticijska klima, tako da se bojim da mi puno od toga neæemo profitirati s obzirom na investicije koje baš nam i ne dolaze u nekoj veæoj mjeri.

Naravno da je dobro što se ukidaju carinske barijere između Amerike i Europske unije, tu postoji odreðena diskordinacija u visini carinskih stopa ili ne znam ni ja èega sve ne ili proizvoda koji ulaze i izlaze na jedno i na drugo trŹište i da hrvatski proizvod koji za mene i dalje tvrdim, bez obzira tko god što mislio da ima izvrsnu kvalitetu, u usporedbi sa onim koje se uvozi, poglavito poljoprivrednih prehrambeni industrija, pa i sireva i vina i maslina i svega drugoga što Hrvatska moŹe i zna proizvesti i ja sam uvjeren da æe ta hrana sasvim sigurno naæi kupce i na amerièkom trŹištu, a ne samo europskom.

Kada govorimo o poveæanom izvozu koji je eto zadesio Hrvatsku ulaskom, pa naravno da je zadesio ako su ukinute carinske barijere između Hrvatske i Europske unije. Hrvatska je èlanica i zbog toga što imamo smanjenu carinu na naše proizvode imamo i poveæanje izvoza. Uvjeren sam, moŹda neæe biti u tolikoj mjeri s obzirom da je Amerika podaleko, da æemo mi još da kaŹem moŹda udvostruèiti izvoz Hrvatska. Dakle kada govorimo o trŹištu SAD-a, ovo nam je bliŹe europsko trŹište pa je lakše i robu isporučiti iako danas moderna sredstva transporta mogu sve isporučiti.

I onda ova ... digitalizacija o kojoj je govorio takoðer kolega Mondekar, u njoj se u Europskom parlamentu govorilo prije veæ 2-3 godine i evo došlo je na red da se i to sprovede u Hrvatskoj. Tematska sjednica kako kaŹu da je u petak, ali to je dobro pitanje samo koliko æe na kraju, a to æe biti valjda i predmet rasprave, ostati osobnosti, ostati od onoga da ne budemo èlanovi Big brothera u svemu tome ili æemo svi globalno na svijetu biti u jednom Big brother klubu pa æe se onda znati sve o svakome i kolika æe bit mogućnost zaštite privatnih podataka i privatnosti uopæe u tome svemu.

Dakle naravno da sam za interpelaciju i da Źelimo kao saborski zastupnici doznati ono što je kolega Lesar apostrofirao, kako se Hrvatska Vlada dakle bori, ponaša u tim pregovorima i kako s obzirom na stavove hrvatskog naroda kako s tim pregovorima štiti i hrvatske interese i to je legalno pravo na zastupnike, zato je ova interpelacija danas na djelu.

A bilo bi dobro moŹda da je negdje nakon petog ili šestog kruga moŹda Hrvatska Vlada izvijestila Hrvatski sabor o tome. Inaèe ovako putem medija kada ljudi èitaju te medije, napise i sve skupa, doðemo do dezinformacije, ljudi postaju dezinformirani pa da ne kaŹem i ja, ali i mnogi, a naravno i graðanstvo u Republici Hrvatskoj.

O drugim sadržajima možda i nije predmet ove interpelacije, iako ne možemo se ne dotaknuti svega onoga što je procurilo da taj sporazum donosi TTIP. Međutim, ono što je bitno a to sam rekao je dakle arbitraža i pitanje odnosa prema nacionalnom pravosuđu. Dakle drugo, GMO za koje sigurno vjerujem da nema niti u jednom klubu ovdje, ni u SDP-u ni HNS-u, ni HDZ-u, dakle nema ni jednog zastupnika koji želi da Hrvatsku preplave GMO proizvodi. Dakle, o tome, to je ono što je najviše i ono što je još vrlo važno, a to je da se liberalizacija u Zakonu o radu i u Zakonu o zaštiti okoliša kojim bi poništili one da kažem i tradicije i dosege koje smo postigli teškom mukom.

Zakon o radu znamo koliko smo ovdje raspravljali šta je sve traženo, kako smo se da kažem ipak uspjeli nekako dogovoriti da imamo nekakav Zakon o radu koji, s kojim nije zadovoljan ni, nisu zadovoljni ni poslodavci ali bome niti jednog trenutka ni radnici u RH. A Zakon o zaštiti okoliša je ono što je također bitno jer želimo ono kako se kaže Lijepa naša Hrvatska sa onom pjesmicom koju pjevaju naša djeca, da ona ostane i dalje takva, a ne da bude podložna interesima privatnim interesima i kapitalu koji bi onda zapravo sasvim sigurno promijenio sliku te Hrvatske. Eto to nam je cilj.

Zato ovdje i raspravljamo, zato smo ovdje da evo i ovu interpelaciju kažem podržimo i da zamolimo ili da, ne možemo reći da naredimo gospodinu Klisoviću koji je glavni pregovarač tamo, da ako može ikako ono što je èuo danas, a zahvaljujem vam zato što ste došli i ovako bili uporni u slušanju svih naših ovih komentara i rasprava, da koliko možete što više ostvarite svega ovoga što mi želimo, dobronamjerno. Ne da, nismo mi nikakvi zloèesta oporba, niti smo nekakvi ne znam ni ja neprijatelji nikoga.

Evo hvala vam lijepo.

DRAGICA ZGREBEC :U ime kluba DC-a, Novog vala, Narodne stranke reformista kolega Petar Baranović.

PETAR BARANOVIĆ: Hvala lijepa gospođo potpredsjednice Hrvatskog sabora, gospodine zamjenice sa suradnicima, poštovane mnogobrojne dame i gospodo veèeras u 10 manje 5 šta bi rekli mi Šibenèani. Raspravljamo o možda jednoj od najvažnijih tema u ovom mandatu Sabora, ne raspravljamo o benignoj stvari.

Dovoljno smo politički pismeni svi mi koji smo došli kroz demokratske izbore u ovu sabornicu da shvaæamo da je ovaj sporazum koji je predmet između ostalog ove interpelacije, odnosno indirektno zapravo jedan potpuno novi životni okvir za buduću generaciju građana Europske unije prvenstveno. Dovoljno smo politički pismeni iiskusni da znamo pravu narav ovog sporazuma, pa bih o tome rekla svega kratko nekoliko reèenica da bi obrazložija naš stav vezano za ovu interpelaciju.

Znate prièu o benignosti i avangardnosti politike i demokracije SAD-a sam ja popija kad sam ima 15 godina. Danas mi tu prièu ne može nitko prodat. Ovaj sporazum je zapravo okvir za stvaranje potpuno novog odnosa građana EU prema i otvaranja zapravo društva EU prema SAD i njihovim interesima i on je iznimno važan. Otud i konspirativnost, tajnost pregovora, suptilnost.

Ja doduše moram potvrditi neke navode kolege Mondekara koji je kazao da je njegov odbor matični odbor raspravljao u više navrata o ovome na jednoj od zadnjih konferencija sam i osobno govori baš na temu GMO-a. Ali je èinjenica da je odnos visoke hrvatske politike prema ovom pitanju takav da mi o ovome raspravljamo veèeras u 10 sati, a toliko smo jutarnjih termina potrošili bit æu brutalno iskren pa možda èak i politički nepristrojan, na budalaštine.

Da je ovu temu trebalo uvažena gospođo potpredsjednice Sabora staviti u primjereno vreme kad je

ova sabornica puna, kad u ovoj sabornici sjede i ljudi koji su svojim profesionalnim nišama stručnjaci raznih profila pa mogu vrlo detaljno sagledati ovaj kompleksni materijal, odnosno prokomentirati aspekte TTIP-a. Da je to trebalo biti u primjerenom terminu da i civilno društvo može to na jedan primjeren način pratiti hrvatsko novinstvo jer ne radi se o jednostavnoj stvari.

Ova interpelacija ima obrazloženje koje počinje, činjenica jest da je Vlada RH dala podršku sklapanju TTIP-a bez da je prethodno izradila studiju utjecaja TTIP-a na domaću gospodarstvo i društvene odnose u cjelini. Znae, tamo u mom kraju diže jedna firma 7 vjetro elektrana, mislim da je to baš kraj odakle je .../Govornik se ne razumije./... zamjenik ministrice, pa onda ima potrebu izraditi èitav niz studija, studija između ostalog ona ključna je studija utjecaju na okoliš, 7 vjetro generatora koji će po nekim statističkim podacima ubiti 10 vrabaca godišnje pa se radi studija.

A mi raspravljamo većeras o dokumentu koji će imati iznimno jak utjecaj u kreiranju sudbine hrvatskog gospodarstva, hrvatskog obrazovanja, u budućnosti hrvatskog javnog zdravstva, hrvatske poljoprivrede, a da apsolutno nitko nije napravio projekcije šta će se desiti u zemlji koja ima deficit u proizvodnji hrane i koja nije samodostatna u proizvodnji hrane u razini od milijardu i po do dvije milijarde američkih dolara godišnje.

Šta će se desiti sa proizvođačima kukuruza u Hrvatskoj kad se liberalizira potpuno i ukine bilo kakva zapreka da američki kukuruz dolazi na tržište u Hrvatsku, da američka soja dolazi na tržište u Hrvatsku. Tko je taj koji će iskontrolirati da li je to GMO free ili klasično sjeme ili je GMO sjeme? Tko je taj, koji su to mehanizmi? Dajte me uvjerite. Nema ih!

Imamo poljoprivredu u kolapsu koja bi s obzirom na strukturu hrvatskog gospodarstva u kontekstu zapošljavanja i samoodrživosti gospodarske RH trebala proći kroz reformu i proces oporavka. Mi većeras imamo raspravu o radu Vlade vezan uz dokument koji iz korijena mijenja još detaljnije, još korjenitije poziciju hrvatskih poljoprivrednika na slobodnom tržištu. Imamo li ikakvu projekciju što to znači za te ljude koje je neodgovornost hrvatske politike već dosad satrala i bacila na koljena? Apsolutno nemamo. Je li to dopustivo? Ne.

Uvoz-izvoz, predlagatelj interpelacije vrlo logično je zaključio potrebno je izvršiti analizu utjecaja kojeg će TTIP imati po domaćem izvozu u odnosu na podatke o robnoj razmjeni RH i SAD-a. Potpuno točno! Imamo situaciju da se generalno pred ovaj Sabor sve bitne stvari stavljaju kad je komedija finita.

Potpuno politički realno, svjesno mogu reći da je naš manevarski prostor i naš utjecaj i važnost u kreiranju odnosa između Bruxellesa kao centra upravljanja EU i SAD-a minoran. Bez obzira na trud i doprinos koji su dali naši europarlamentarci, ne dovodim to u pitanje, bez obzira na trud i doprinos koji su predstavnici Ministarstva vanjskih poslova o ovom pitanju dali ali bi bilo dobro i bilo bi politički odgovorno da se o ovome detaljnije i iscrpnije raspravljalo u normalnim terminima Hrvatskog sabora, da se intenzivnije i u nekim drugim odborima raspravljalo o svim aspektima ovog dokumenta po hrvatsko gospodarstvo .../Govornik se ne razumije./... poljoprivreda, ostatak gospodarstva, energetika što god. Da bi u dozvoljenom manevru nacionalne politike mogli kondicionirati sektore za ono što će biti realne konzekvence primjene ovoga sporazuma kad bude gotov.

Neke se stvari pripremaju unaprijed. Brod se za ribarenje sprema kad je ružno vrijeme, par dana prije. Da vam se ne desi feler kad ste na moru i kad je stvar već gotova. Radim jednu paralelu da bi me oni malobrojni odgovorni zastupnici koji većeras pošteno zarađuju svoju plaću zajedno s predstavnicima izvršne vlasti u ovom neprimjerenom terminu za ovakvu temu shvatili.

Danas imamo na dnevnom redu 4 interpelacije. 2 se odnose na vrlo osjetljivu gospodarsku djelatnost protiv koje mi u Narodnoj stranci reformista i u klubu sa DC-om i Novim valom nismo protiv ali

tražimo ozbiljan pristup pa je to dobilo jutarnji termin, onda je došla ova još ozbiljnija tema. Ovo je ozbiljnije od bušenja Jadrana. Pa o tome raspravljamo u 22,00 a o potrebi reforme javne uprave æemo raspravljati vrlo vjerojatno kad kolega Lesar odradi završnu rijeè negdje u 22,20 u zemlji u kojoj je javna uprava glavna Ahilova peta sustava i u kojoj javna uprava je jedan od najveæih konzumenata, a ne producenata. I nakon 20 godina plakanja da nam javna uprava ne treba raspravljat æemo u Hrvatskom saboru u 22,20 sati nas, sad nas je 8, dok doðe to na dnevni red bit æe nas 5.

Da ne duljim ovo je veèer još jedne sramote za hrvatsku politiku i neodgovornosti u pristupu ozbiljnim temama klub Narodne stranke reformista, DC-a i Novog vala æe poimajuæi ozbiljnost TTIP-a a i opravdanost sugestija i zakljuèaka koji su u ovoj interpelaciji podržati interpelaciju zastupnika Lesara. Hvala na pažnji.

DRAGICA ZGREBEC: I završno kolega Dragutin Lesar.

DRAGUTIN LESAR: Źelim se zahvaliti svima koji su potpisali interpelaciju, svima koji su sudjelovali u raspravi, zamjeniku ministra sa suradnicima koji pristojno prati raspravu cijelo vrijeme i gostima na galeriji kojih je skoro koliko i nas zastupnika u dvorani jer oni isto takav interes imaju da prate.

Samo 4 komentara. Neki u svojoj raspravi su rekli da ne vide vezu TTIP-a i suverenosti država, odnosno nacionalnih politika. Ja nisam okulist pa im tu puno ne mogu pomoæi i zato ih samo mogu uputiti na ono poglavlje područja TTIP-a koje se zove regulatorna suradnja. Možda æe otkriti o èemu se radi.

Podnositelji su bili proglašeni da šire defetizam. Ne, ne, jesu pošli od opreza i nièeg drugog. I želje da naš oprez èuju i oni koji odlueuju, a mimo Sabora, i da shvate da ima onih koji žele znati više. Da je komunikacija s građanima potrebna ali i mogućnost da oni iznose svoje stavove, dakle ne da građani samo slušaju nego da se i sasluša građane valjda više nikome nije sporno u Hrvatskoj. A to su upravo i naši prijedlozi zakljuèaka.

Opredjeljivanje za ili protiv TTIP-a, ja nemam nijedan argument u ovom trenutku biti za ili protiv jer ne znam njegov sadržaj i posljedice. Zato smo rekli studija, studija æe odgovoriti na to jel' koristan ili ne, ako bude raðena savjesno i pošteno. Izbacivati 545 eura profita po obitelji je èisti populizam. Na temelju èega je to izraèunao? Molim vas, pa nemojmo to raditi. Vlada veli nema studiju, tek æemo je sad napraviti i veæ je netko izraèunao profit po obitelji nakon TTIP-a. To je populizam, opasan populizam i demagogija. I moram vam reæi da sa velikim djelom rasprave kolege Mondekara se slažem. Imao sam malo rezervu prema vašoj raspravi prije nego što ste poèeli i dobro je da ste naveli primjere nekih delegacija s kim ste razgovarali iz nekih država koji su rekli ispod ovoga mi ne idemo.

Vidite mi bi htjeli znati što je Hrvatska rekla ispod èega ne ide? I to je toèka jedan naših zakljuèaka da Vlada kaže Hrvatska ispod ovoga ne ide. Mene nije briga ispod èega Malta ne ide, i je li Velika Britanija ili Poljska, ja želim znati ispod èega Hrvatska ne ide. To piše u toèki jedan zakljuèaka, to želimo konaèno èuti. Što smo dosad rekli i što danas tvrdimo ispod èega ne idemo. Jel to svetogrðe to tražiti i raspravljati o tome u Saboru?

Drugo, išle su neistine, toèno, upravo zato što nije bilo istine. Neistina se može širiti kad nema istine. To su naši zakljuèci. Dajte ljudima informacije na naèin koje neæe biti obojene, frizirane i tražit pravo na apsolutnu istinu samo jedne strane.

I sad na kraju znam za niz rasprava i razgovora na odboru. O kvaliteti toga udruge civilnog društva imaju svoje mišljenje, znate kad ih pozovete pa samo jedan od njih ima na kraju mogućnost reæi

dvije rečenice, to baš ali dobro. Ali kolega Mondekar odbor ima isti problem kao i mi koji je efekt svega toga u hrvatskoj javnosti? Jako mali. To je naš problem. I zato da je odbor na plenarnu prenio, kompletno sastavio i prenio kompletno izvješće o devet krugova. Ne trebamo čekati deseti i interpelacije ne bi bilo. Napravite vi to, ako Vlada neće napravite vi to i na taj način omogućite raspravi i u mogućem sadržaju tog tipa.

To je suština slijedećega, i na kraju odbor nije Sabor. Ja znam Zakon o suradnji Vlade i Sabora na europskim poslovima, ali mi smatramo da TTIP nije u kategoriji europskih poslova i da Sabor plenarno o tome ima pravo raspravljati i odlučivati. Tu se samo malo razlikujemo, ništa drugo. Ne željeti nikoga ni uvrijediti, ni povrijediti. To je točka pet zaključka. I vi ste svojom raspravom dali dosta potpore onim strahovima, prohtjevima i zahtjevima koje smo mi u interpelaciji zatražili i ako u petak svi imamo taj isti cilj da otklonimo mogućnosti ne sporazuma, da otklonimo mogućnosti širenja laži, da građane ne pridobivamo ucjenama i strahovima nego istinom što je jako bitno onda smo napravili veliki posao.

Kada smo obrazlagali u Hrvatskoj benefite ulaska u EU, bilo je previše spinova i PR-a a premalo informacija. Pa sada kada se neka europska pravila počnu i u Hrvatskoj provoditi i ostvarivati javljaju se nezadovoljstva i ljudi su razočarani zato jer na vrijeme nisu znali istinu. Ona je možda bila nuđena ali na način koji ljudi nisu čuli i razumjeli i prihvatili. Nemojmo to ponoviti ovaj put.

Što je kolega Baranović rekao nije ovo običan trgovinski ugovor, ovaj ugovor kad bude potpisan on će živote ljudi u Hrvatskoj i cijeloj EU duboko mijenjati. A ja vas uvjeravam da amerikanizacija Europe nije dobra stvar i nije to kako što neko bezobrazno reče težnja da idemo u špilje, da se vraćamo u špilje. Opravdani strah pred nečim što nije Europa i nisu naše vrijednosti, one su za Amerikance dobre i neki uživaju u njima a da samo zbog profita petnaestak multinacionalnih kompanija uništavamo ono što dosad jesmo stvorili, cijenimo, njegujemo i ljudi prihvaćaju to nije interes građana. To me nitko neće uvjeriti da je to interes građana.

Naravno da ću pozvat zastupnike i zastupnice da nas podrže u petak. Ne zato što sam naivan da će nas podržati, nego želim vjerovati i doživjeti u 12 godina da jednom svi glasaju po savjesti a ne samo po tome da izvrše zadaću koju su dobili.

Eto, to bi bilo to o jakoj važnoj stvari u kojoj će vjerojatno, slažete se kolega Mondekar, sutra u medijskom izvještajima biti jako puno rečeno i da smo sad napravili veliki doprinos da širimo istinu o TTIP-u s ovom raspravom ovdje. Vidite to je naš problem, to je naša odgovornost i naša krivica što to dozvoljavamo tome smo mi krivi.

DRAGICA ZGREBEC: Inače jako puno informacija u medijima iz Sabora kolega Lesar. Tako da ne trebamo biti baš .../Upadica se ne čuje./...
Ingrid Antičević-Marinović replika.

INGRID ANTIČEVIĆ-MARINOVIĆ: Ma evo iako je kasno dozvolite da vam samo nešto kažem u vezi tog kukanja, da nismo pod svjetlima pozornice. Pa mnogi Parlamenti i u Europi pa i van Europe rade po cijelu noć, rade po cijelu noć i ja ne bih ovdje govorila koja je tema važnija i tako. I zašto vi smatrate da nije ozbiljno raspravljati navečer? Do kad bi mi trebali raditi do 2 sata popodne, a redovito ići na šalter gdje se isplaćuju plaće? Pa ja vjerujem da to niste mislili kad ste to rekli. I još malo, preplavit će multinacionalne, i dakle u interesu multinacionalnih američkih kompanija koje govorite o proizvodima američkim, a mene više zabrinjavaju neprovjereni kineski koji i ovako dolaze u Hrvatsku ali ne preko Amerike.

DRAGICA ZGREBEC: Dragutin Lesar odgovor na repliku.

DRAGUTIN LESAR: Kolegice Ingrid, vi bi bar trebali znati poštivati i sjeæat se da se u ovoj dvorani vodila rasprave i u 1 sat ujutro i u 3 sata ujutro kao što sam i sad u dvorani i èesto jesam ovdje i meni uopæe nije problem raditi 12, 13, i 14 sati, ali radi se o tome kada u èemu Parlament raspravlja. I nemojte mi sada reæi da redosljed toèaka i termin otvaranja rasprava je sluèajnost ili kuglicama lota. Nemojte me uvjeravati da vladajuæi ma tko oni bili, rasprave ne tempiraju kako to njima odgovara. I ako vi ne razumijete što znaèi vaŒna tema kada postoji prijenos i nije bitno da mediji prenose replike i doskoèice i poskoèice petkaša i replikanata nego sadržaj rasprava, o tome sam govorio, a ne o tome da mi se ne radi u Saboru, bar to meni ne možete reæi.

DRAGICA ZGREBEC: Zakljuèujem raspravu. O interpelaciji æemo glasati u petak.